

Sygn. akt I ACa 1376/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer (spr.)
Sędziowie:	SSA Zbigniew Ducki SSA Paweł Czepiel
Protokolant:	sekr.sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa J. O.

przeciwko (...) Spółka z o.o. w N.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 11 kwietnia 2016 r. sygn. akt IX GC 482/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Paweł Czepiel SSA Jan Kremer SSA Zbigniew Ducki

Sygn. akt I ACa 1376/16

UZASADNIENIE

Powód J. O. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odszkodowania, z tytułu uzasadnionego zapłacenia przez powoda odszkodowań na rzecz pokrzywdzonego (...) S.A. następujących kwot:

- 105 109,42 zł. wraz odsetkami ustawowymi naliczanymi od dnia 1 września 2013 roku, z tytułu dokonania rozliczeń i płatności na rzecz pokrzywdzonego (...) S.A. z tytułu poniesionych kosztów powstałych na skutek dodania do komponentów masy kostnej z pozostałością antybiotyków zakupionych od powoda;

- 32.769,61 zł. wraz z odsetkami ustawowymi naliczanymi od dnia 15 października 2013 roku do dnia zapłaty z tytułu dokonania rozliczeń i płatności na rzecz pokrzywdzonego (...) S.A. kosztów:

- 67,50 zł. - opłata czynności inspektora weterynarii,

- 27 134,61 zł. - koszt utylizacji masy karmy;

- 5 500 zł. - koszt wypakowania karmy z puszek.

Nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda :

- kwoty 2.583,00 zł., z tytułu straty poniesionej w podanej kwocie przez powoda z tytułu sprzedania przez pozwanego towaru, o którym mowa w pkt I petitum, który z powodu tkwiących w nim wad nie mógł być wprowadzony do obrotu i produkcji karmy dla zwierząt domowych, za który powód nie otrzymał należnej zapłaty;

- oraz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych, w tym kwotę 17.00 zł., tytułem zwrotu kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa adwokackiego.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Według niego podniesiony zarzut wadliwości zakupionego u pozwanego towaru jest pozbawiony racji prawnych i faktycznych. Powód nie miał żadnych podstaw aby uznać roszczenie firmy (...) S.A. Decyzja Powiatowego Inspektora Weterynarii w B. , decyzje firmy (...) a ostatecznie powoda były błędne.

Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od strony pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N. na rzecz powoda J. O. kwotę 105.109,42 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 listopada 2013 r. do dnia zapłaty; zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 32.769,61 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 listopada 2013 r. do dnia zapłaty; zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.583,00 zł; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 10.634,00 zł tytułem kosztów postępowania; umorzył postępowanie w zakresie roszczenia określonego w pkt 1 pozwu. Sąd Okręgowy ustalił, że:

W dniu 18 czerwca 2013 roku pozwany nabył od swojego dostawcy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością kości kulinarne. W dniu 19 czerwca 2013 r. pozwany sprzedał powodowi towar pod nazwą: „produkt przetworzony wyprodukowany z materiału kat.3 nieprzeznaczony do spożycia przez ludzi” - masa kostna mrożona z kurczaka w ilości 8000 kg. Powód jest pośrednikiem w sprzedaży takiego surowca m.in. firmie (...) S.A. Taka forma współpracy trwała już przez okres 2 lat.

Sprzedany towar zawierał m.in. surowiec, który pozwany zakupił w dniu 18 czerwca 2013 roku w firmie (...). Pozwany wystawił powodowi dokument przewozowy , w którym wskazał, że przedmiotem wydania była masa kostna mrożona z kurczaka produkt przetworzony wyprodukowany z materiału(...) nieprzeznaczony do spożycia przez ludzi”

Bezsporne jest, że powód sprzedał towar zakupiony od strony pozwanej firmie (...) S.A. w B. , swojemu stałemu kontrahentowi. Bezsporne jest , że w dniu 20 czerwca 2013 roku (...) S.A. w B., zakwestionował jedną tonę towaru, ze względu na niewłaściwy zapach. Powód w tym zakresie złożył reklamacje . Reklamacja została uwzględniona . W dniu 3 lipca 2013 roku pozwany wystawił fakturę korygującą do faktury (...)/S(...) na której wskazał, iż zakup dotyczył nie 8 tysięcy kilogramów lecz 7 tysięcy kilogramów i wskazała kwotę do zwrotu 369 złotych.

W dniu 10 lipca 2013 r., a telefonicznie znacznie wcześniej, od producenta masy kostnej (...) Sp. z o. o., ul. (...), (...)-(...) R. pozwany otrzymał informację, że w dniu 4 lipca 2013 r. (...) Służba (...) Republiki Słowackiej wykryła pozostałości antybiotyków w partii mięsa drobiowego, pochodzącego z fermy jednego z dostawców drobiu, Ostatnią partię żywca od tego hodowcy (...)Drób otrzymał w dniach 17 czerwca 2013 r. oraz 18 czerwca 2013 r. Posiadała ona świadectwo zdrowia .Dodatkowo drób został poddany badaniu przed i po ubojowym przez Urzędowego Lekarza (...)które nie wykazało żadnych zmian chorobowych. Mimo tego z uwagi na bezpieczeństwo i wysoką jakość swoich produktów (...) podjął decyzję o wycofaniu z rynku całej partii wyrobów wytworzonych z tego surowca. Nadto

(...) z powodu podjęcia takiej decyzji zwracał się z prośbą o poinformowanie czy powód jest w posiadaniu towaru zakupionego u nas w dniach 17-19.06.2013. Pozwany nie przekazał powyżej wiadomości powodowi. O jej otrzymaniu przez pozwanego powód dowiedział się dopiero z treści załącznika do pisma powoda „Odpowiedź na zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym”. W przypadku poinformowania pozwanego o informacji pochodzącej od (...) Sp. z o. o., zostałaby wstrzymana produkcja karmy dla zwierząt domowych prowadzona przez (...) sp. z o. o., co znacznie zmniejszyłoby straty. Postanowieniem z dnia 19 lipca 2013 roku Powiatowy Inspektor(...)w B. (...)Powiatowy Lekarz (...) w B., po otrzymaniu w dniu 16 lipca 2013 r. pisma(...) (...) w N. w sprawie powiadomienia (...) Nr (...) dotyczącego stwierdzenia przez Państwową Służbę(...)Republiki Słowackiej pozostałości antybiotyków w partii piersi kurczaka /enfloksacyna (...)i ciprofloksacyna -(...) dokonał zajęcia siedmiu rodzajów karm dla zwierząt będących w posiadaniu (...) S.A. w B. o łącznej wadze 40.872 kilogramy i zakazał wprowadzania ich do obrotu. Sprzedany przez pozwanego powodowi towar o nazwie „masa kostna z kurczaka (...) (...)” w ilości 7000 kg zawierał 1.200 kg masy kostnej z pozostałościami antybiotyków /enfloksacyna (...)i ciprofloksacyna - (...) która wbrew zapewnieniom sprzedawcy pozwanego z powodu zawierania wysokiego poziomu antybiotyków nie spełniała wymagań unijnych dotyczących towaru kat.(...)a co za tym idzie, jako towar kat 2 nie mogła być wprowadzona do obrotu jako komponent do produkcji karmy dla zwierząt domowych. W uzasadnieniu jednoznacznie wskazano, iż masa kostna o wadze 1.200 kilogramów została wyprodukowana w tuszek zwierząt co do których stwierdzono pozostałości antybiotyków. Nie powinna być użyta do produkcji siedmiu rodzaju karm, przez co te nie mogą być wprowadzone do obrotu. Nadto zobowiązał zakład do zmagazynowania zajętych karm w sposób uniemożliwiający dostęp osobom nieupoważnionym. Na postanowieniu znalazła się adnotacja, że nie podlega ono zaskarżeniu.

W dniu 29 lipca 2013 r. powód otrzymał od (...) S.A. pismo „Wezwanie do zapłaty” tytułem odszkodowania za dostarczenie wadliwego surowca do zapłaty kwoty 99 943,42 zł. w terminie do dnia 15 sierpnia 2003 r. Wskazano, że Powiatowy Lekarz (...)w B. zakwestionował dostarczony surowiec, który nie spełnia wymagań prawem określonym, zaś produkty z niego wytworzone nie mogą być wprowadzone do obrotu z powodu wykrycia antybiotyków.

Powód pismem z dnia 31 lipca 2013 r., którego odbiór pozwany potwierdził w dniu 2 sierpnia 2013 r. powiadomił pozwanego, że firma (...) S.A. zakwestionowała jakość towaru, na dowód czego do pisma dołączył postanowienie Powiatowego Inspektoratu (...) w B. (...) (...), który zgodnie z prawem unijnym zaliczył towar dostarczony do firmy (...) S.A. jako towar kat. (...)który nie może być dopuszczony do produkcji karmy dla zwierząt domowych. Do pisma dołączył dokument handlowy przy przewozie w rozumieniu rozporządzenia nr(...)

Produkt został przeznaczony do utylizacji, której dokonał wyspecjalizowany zakład: E. J. L., który za dokonaną usługę wystawił faktury VAT: Nabywca karmy M. z tytułu poniesionych strat i kosztów utylizacji wystawił na rzecz powoda noty księgowe. Powód zawarł z firmą (...) porozumienie uznając swoje zadłużenie do kwoty 137.744,50 zł jako odszkodowanie równe wartości karmy zatrzymanej, opłaty za czynności inspektora, koszty utylizacji w tym puszek i wypakowania towaru z puszek. Powód dokonał rozliczenia płatności obu not księgowych w kwocie łącznej 137.744,03 zł. Straty poniesione przez powoda byłyby niższe, gdyby pozwany działał odpowiedzialnie i profesjonalnie oraz nie ukrył przed powodem faktu, że już w dniu 10 lipca 2013 r., a telefonicznie znacznie wcześniej, od producenta zakwestionowanej masy kostnej (...) Sp. z o. o., w R. otrzymał informację, że towar jest zakwestionowany przez służby weterynaryjne.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie. Powód podstawę odpowiedzialności pozwanego wywodził z art. 471 k.c. i art. 361 par.2 k.c.

Konstrukcja odpowiedzialności opiera się na domniemaniu, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło na skutek okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. Tym samym na pozwanego przerzucony został obowiązek wykazania, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło na skutek okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. To pozwany winien więc wykazać po pierwsze, że sporny produkt odpowiadał wymaganym normom unijnym dotyczącym takiego towaru tj. kat. (...) a co za tym idzie, jako towar tej kategorii mógł być wprowadzony do obrotu jako komponent do produkcji karmy dla zwierząt domowych. Po drugie, że przekazany surowiec od (...) D. był przez niego przebadany na zawartość antybiotyków. Nie przedstawił na to żadnego

dokumentu ,żadnego dowodu. Ograniczył się do stwierdzenia ,ze skoro wewnętrzne kontrole dopuściły surowiec do dalszego obrotu to spełniał on warunki produktu dopuszczonego na rynek unijny. Obowiązek przedstawienia dowodów co do okoliczności sprawy został nałożony na strony i uczestników postępowania już w art. 3 k.p.c. Po trzeciej pozwany w dniu 10 lipca 2013 r., a telefonicznie znacznie wcześniej, od producenta masy kostnej właśnie firmy (...) otrzymał informację, że w dniu 4 lipca 2013 r. (...)Służba(...)Republiki Słowackiej wykryła pozostałości antybiotyków w partii mięsa drobiowego, pochodzącego z fermy jednego z dostawców drobiu. Mimo tego, że firma uważa, że surowiec jest dobry to podjął decyzję o wycofaniu z rynku całej partii wyrobów wytworzonych z tego surowca. Nadto (...)z powodu podjęcia takiej decyzji zwracał się z prośbą o poinformowanie czy powód jest w posiadaniu towaru zakupionego u w firmie w dniach 17-19.06.2013 . Gdyby pozwany niezwłocznie zawiadomił powoda o zaistniałej sytuacji to surowiec zapewne był by wycofany z produkcji przez firmę (...), a co nie doprowadziło by do powstania szkody a na pewno w nie takiej wielkości . Tak było chociażby z jedną toną zakwestionowanego surowca ,który został wycofany z obrotu i zutilizowany . Pozwany nie zrobił nic, a obecnie usiłuje ciężar odpowiedzialności przerzucić na powoda , ewentualnie na (...) (...) czy firmę (...) bądź weterynarza . Nie ulega wątpliwości w świetle zgromadzonych dowodów , iż towar kupiony przez pozwanego w (...) (...)co do którego pozwany był informowany o wycofaniu surowca z rynku był w zakresie 1.200 kg tym samym ,który sprzedano powodowi a ten z kolei firmie (...) przez pozwanego powodowi towar o nazwie „masa kostna z kurczaka (...) (...)” w ilości ostatecznie 7000 kg zawierał 1.200 kg masy kostnej z pozostałościami antybiotyków /enfloksacyna(...)i ciprofloksacyna - (...) która wbrew zapewnieniom sprzedawcy pozwanego z powodu zawierania wysokiego poziomu antybiotyków nie spełniała wymagań unijnych dotyczących towaru kat.(...)a co za tym idzie, jako towar kat 2 nie mogła być wprowadzona do obrotu jako komponent do produkcji karmy dla zwierząt domowych. Zostało to stwierdzone decyzją Powiatowego Lekarza (...) Konsekwencją takiego stanowiska Lekarza(...)było zutilizowanie produktu wytworzonego w oparciu o sporną masę kostną . Zdaniem pozwanego Firma (...) realizując bezkrytycznie decyzję Lekarza (...) ,który nie nakazał wprost utylizacji produktu , z własnej inicjatywy takiej utylizacji dokonała . Ten zarzut powinien już podnosić wobec firmy (...) powód , którego obarczono kosztami utylizacji . Zdaniem Sądu każdy podmiot działając w zaufaniu do organów Państwa winien podporządkować się decyzji podmiotu występującego w imieniu Państwa . Oczywiście ma możliwość skarżenia decyzji uznając ją za niesłuszną . Ale sporna decyzja jednoznacznie wskazywała ,że produkt zawiera wysoki poziom antybiotyków i nie spełniała wymagań unijnych dotyczących towaru kat. (...) a co za tym idzie, jako towar kat (...) nie mogła być wprowadzona do obrotu jako komponent do produkcji karmy dla zwierząt domowych. Takie stanowisko zajęł podmiot mający w tym zakresie odpowiednią wiedzę . Wiedzę bardzo specjalistyczną i trudno wymagać od powoda aby ją kwestionował . Logiczne jest ,że skoro produkt musiał być wycofany z użycia to jedyną drogą była jego utylizacja . Pozwany podnosił , że produkt został zakwestionowany ze względów politycznych przez urzędników Słowacji, ale w tym zakresie nie przytoczył żadnych dowodów . Ponadto podnosił ,że zgodnie z wiedzą pozwanego kontrola na Słowacji dotyczyła innej partii surowca , niż ten ,który dostarczył (...)(...)ale i w tym przypadku było to tylko twierdzenie nie wsparte żadnym dowodem .

Sąd wobec cofnięcia pozwu w zakresie określonym w pkt.1 na mocy art. 355 par.2 k.p.c. postępowanie morzył. Na zasądzoną kwotę składała się kwota 105.041,92 zł odpowiadająca kwocie rozliczeń i płatności na rzecz pokrzywdzonego (...) S.A. z tytułu poniesionych kosztów powstałych na skutek dodania do komponentów masy kostnej z pozostałościami antybiotyków zakupionych od powoda; kwota 32.769,61 zł. odpowiadająca rozliczeniom i płatnościom na rzecz pokrzywdzonego (...) S.A. kosztów: - 67,50 zł. - opłata czynności inspektora weterynarii, 27 134,61 zł. - koszt utylizacji masy karmy; 5 500 zł. - koszt wypakowania karmy z puszek, 2.583,00 zł., z tytułu straty poniesionej w podanej kwocie przez powoda z tytułu sprzedania przez pozwanego spornego surowca

O kosztach procesu Sąd orzekł w myśl zasady zawartej w art. 98 § 1 i § 3 kpc, zgodnie z którymi strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), a także, iż do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach. Do nich zaliczył opłatę od pozwu i koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600,00 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa .

Wyrok ten zaskarżyła apelacją strona pozwana w całości zarzucając mu :

sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj.:

naruszenie zasady art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez: dokonanie ustaleń faktycznych w sposób dowolny i bez oparcia ich w materiale dowodowym poprzez przyjęcie, że pozwana „znaczenie wcześniej” niż 10 lipca 2013 r. telefonicznie otrzymała od (...) Sp. z o.o. informację o tym, że w dniu 4 lipca 2013 r. (...) Służba (...) Republiki Słowackiej wykryła pozostałości antybiotyków w partii mięsa drobiowego pochodzącego z fermi jednego z dostawców drobiu;

dokonanie ustaleń faktycznych w sposób dowolny i bez oparcia ich w materiale dowodowym poprzez przyjęcie, że brak niezwłocznego zawiadomienia przez pozwaną powoda o zaistniałej sytuacji uniemożliwił wycofanie surowca z produkcji przez (...) S.A., podczas gdy w toku postępowania dowodowego nie ujawniono, kiedy (...) S.A. wyprodukowała towary poddane później utylizacji, co jest konieczne do dokonania ww. ustaleń, pod warunkiem jednoczesnego przyjęcia, że pozwana wiedziała już o przekroczeniu norm pozostałości po antybiotykach w sprzedanym powodowi surowcu przed jego przerobieniem;

dokonanie oceny dowodów w sposób odbiegający od wszechstronności i z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, polegające na tym, że pominięte zostały zeznania świadka W. D. oraz świadka D. F., będącego Powiatowym Lekarzem (...) w B., którzy jednoznacznie i zgodnie wskazali, że postanowienie z dnia 19 lipca 2013 r., Powiatowego Lekarza (...) w B. nie nakazywało utylizacji wyrobów wyprodukowanych przez (...) S.A. i zeznań D. F., w których kategorycznie zaprzeczył on, że doszło do wydania decyzji nakazującej utylizację oraz dowodu w postaci pisma (...) S.A. z dnia 26.07.2013 r. do powoda oraz pisma (...) S.A. z dnia 6.08.2013 r. do pozwanej, w którym (...) S.A. przyznał, że „wysokość powstałej szkody może ulec zwiększeniu w przypadku nałożenia na spółkę przez organ administracji obowiązku utylizacji produktów” (do czego nie doszło) i przyjęcie mimo to, że konieczność utylizacji wynikała z ww. postanowienia;

dokonanie oceny dowodów w sposób pozbawiony wszechstronności i z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, poprzez przyjęcie, że utylizacji poddano 41.375,4 kg produktów (...) S.A., co wynika z dowodów w postaci faktur VAT nr (...) wystawionych przez E. J. L., podczas gdy w postanowieniu Powiatowego Lekarza (...) w B. z dnia 19.07.2013 r. wyjęte z obrotu i zmagazynowane miałyby być 40.874 kg, zatem poddana utylizacji nie mogła być większa masa, i że utylizacji podlegał właśnie ten produkt, chociaż nie został przedstawiony żaden dokument - w postaci protokołu, w którym określony byłby rodzaj produktu podlegającego utylizacji, data produkcji, numer serii, itp.

naruszenie prawa materialnego, tj. art. 471 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 w zw. z art. 6 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na:

przyjęciu, że do wykazania szkody w wysokości 105.109,42 zł wystarczające było oparcie się na oświadczeniu kontrahenta powoda ((...) S.A.), co do wysokości szkody, mimo braku wykazania, w jaki sposób ta szkoda została wyliczona;

przyjęciu, że do wykazania szkody w wysokości 5.500,00 zł tytułem kosztów wypakowania produktów z puszek wystarczające jest oświadczenie M.

S.A. będącej kontrahentem powoda, mimo braku wykazania, w jaki sposób ta szkoda została wyliczona;

przyjęciu, że do wykazania szkody w wysokości 67,50 zł opłaty za czynności inspektora weterynarii wystarczające jest oświadczenie powoda bez poparcia ich żadnymi dowodami; przyjęciu, iż w rozstrzyganej sprawie doszło do nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwanego, w sytuacji, w której poza obowiązkami pozwanej było badanie wyrobów pozyskanych od (...), a zatem nie można jej zarzucić zawinionego działania - elementu koniecznego do ustalenia nienależytego wykonania umowy;

przyjęciu adekwatnego związku przyczynowo skutkowego pomiędzy wykonaniem zobowiązania przez pozwaną a szkodą po stronie powoda, podczas gdy utylizacja własnych wyrobów przez kontrahenta powoda pozostawała poza zakresem dających się przewidzieć następstw wykonania zobowiązania przez pozwaną.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie pozwu w całości; zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania przed Sądem I instancji oraz kosztów postępowania apelacyjnego, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i wywody prawne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne.

Sąd Okręgowy sporządzając uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie naruszył treści art. 328 k.p.c. bowiem orzeczenie nie wymyka się spod kontroli Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu przedstawił bardzo szeroko ocenę dowodów na podstawie której oparł swoje ustalenia.

Ocena ta nie narusza art. 233 k.p.c. Przepis ten statuuje zasadę, wedle której sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Granice swobodnej oceny dowodów zakreślają przepisy prawa procesowego, zasady doświadczenia życiowego i reguły logicznego myślenia. Dlatego też zarzut obrazy cytowanego art. 233 § 1 k.p.c. można sformułować skutecznie tylko wówczas, gdy sąd oceniając wiarygodność oraz moc przeprowadzonych dowodów uchybi przesłankom wskazanym w tym przepisie (taką linię orzeczniczą prezentuje Sąd Najwyższy, por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05, Lex nr 172176, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2003 r., II CK 293/02, Lex nr 151522). Z kolei zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 marca 2008 r. I ACa 953/07 Lex nr 466440, skuteczne postawienie zarzutu poczynienia błędnych ustaleń oraz naruszenia przez sąd zasady swobodnej oceny dowodów wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął to sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena, dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a nadto winna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych, a wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Tak procedował Sąd Okręgowy niniejszej sprawie, stąd odmienny pogląd wyrażony w apelacji nie jest zasadny. Stanowi on polemikę z ustaleniami Sądu Okręgowego.

Nie jest trafny również zarzut naruszenia art. 471 k.c. Zastosowanie tego przepisu w niniejszej sprawie jest słuszne zarówno co do zasady i meritum. Artykuł ten wprowadza wrzuszalne domniemanie, w myśl którego do niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania doszło na skutek okoliczności, za które dłużnik odpowiada. Przepis ten zmienia rozkład ciężaru dowodu w stosunku do reguł ogólnych, gdyż to na dłużniku chcącym się zwolnić od odpowiedzialności spoczywa ciężar dowodu co do tego, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania wynikało z okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności (zob. wyr. SN z 24.6.2013 r., II PK 344/12, Legalis; wyr. SA w Łodzi z 14.9.2012 r., I ACA 572/12, Legalis; uzasadnienie wyr. SA w Białymstoku z 27.3.2013 r., I ACa 35/13, Legalis; K. Zagrobelny, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz, 2016, art. 471, Nb 12; F. Zoll, w: System PrPryw, t. 6, 2014, s. 1125, Nb 154; por. też wyr. SN z 5.12.2008 r., III CSK 211/08, Legalis). Obalenie domniemania polega więc na wykazaniu przez dłużnika braku związku przyczynowego między okolicznościami należącymi do kręgu tych, za które ponosi on odpowiedzialność, a naruszeniem przez niego zobowiązania (tak G. Domański, Z problematyki

podstawowych założeń, s. 150 oraz J. Jastrzębski, O umownych modyfikacjach, s. 819). Artykuł 471 k.c. nie przesądza treści dowodu zwalniającego dłużnika od odpowiedzialności, gdyż wynika to każdorazowo z treści odpowiedniego zobowiązania (zob. T. Pajor, Odpowiedzialność dłużnika, s. 36; J. Jastrzębski, O umownych modyfikacjach, s. 819; W. Popiołek, w: Pietrzykowski, Komentarz, 2015, t. II, art. 471, Nb 26). Nie jest też możliwe podanie jednej reguły ogólnej, dotyczącej dowodu zwalniającego dłużnika z odpowiedzialności, znajdującej zastosowanie do wszystkich typów zobowiązań. Stąd też różny może być zakres obowiązków dłużnika, który chce wykazać, że do niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania doszło wskutek okoliczności, za które on nie odpowiada.

Powództwo powoda zasługiwało na uwzględnienie, gdyż wykazał on szkodę, związek przyczynowy oraz zawinione działanie strony pozwanej. Niewątpliwie jest, że strona pozwana sprzedała powodowi produkty nie spełniające norm unijnych. Niewątpliwie jest, że powód w związku z obrotem produktami zakupionymi u strony pozwanej poniósł szkodę w wysokości w jakiej uznał szkodę M., który z przyczyny która tkwiła w produktach strony pozwanej musiał produkty zutylizować.

Wszyscy producenci masy mięsnej pozostawali ze sobą we współpracy gospodarczej. Strona pozwana działała w zaufaniu do swojego kontrahenta, który sprzedał jej produkt. Jednakże w chwili zawiadomienia jej przez (...) o nie spełnieniu przez produkt norm unijnych nie zawiadomiła o tym swojego kontrahenta czyli obecnego powoda. Strona pozwana tłumaczy to tym, że pomiędzy dostarczeniem partii niespełniającej norm unijnych do powoda a zawiadomieniem (...) o istnieniu pewien przedział czasowy jednakże zdaniem powoda gdyby strona pozwana zawiadomiła powoda o tej okoliczności powód nie przetworzyłby tego produktu i nie sprzedał je kolejnej firmie (...) , która produkt musiała zutylizować. Biorąc pod uwagę, że wszyscy kontrahenci działają ze sobą we współpracy i w zaufaniu wskazać należy, iż takie zawiadomienie było konieczne. Z zasady zaufania oraz pozostawania w stałych stosunkach gospodarczych wynikało również to, iż powód uznał szkodę (...), który musiał swój produkt zutylizować.

Strona pozwana kwestionuje zarówno wysokość szkody jak i związek przyczynowy pomiędzy swoim zachowaniem a szkodą. Kwestionowanie tych okoliczności nie zostało jednak poparte dowodami. Tymczasem rozkład ciężaru dowodu w niniejszej sprawie jak wskazano powyżej po przedstawieniu okoliczności faktycznych przez powoda stosownie do art. 6 k.c. spoczywa na stronie pozwanej.

Strona pozwana nie przedstawiła dowodów na okoliczność, iż wysokość szkody była inna niż dochodzona pozwem czy też w ogóle by nie powstała gdyż nie było konieczności utylizacji produktów, ani że utylizacji nie podlegały partie produktów, których część zawierała produkty strony pozwanej nie spełniające norm unijnych.

Strona pozwana nie wykazała, że M. nie musiał wskazanych produktów zutylizować a możliwa była inna droga postępowaniem z nimi. Dowodem na to nie są wskazane w apelacji przez stronę pozwaną zeznania świadków. Powiatowy Inspektor(...)zakazał wprowadzania do obrotu wyprodukowanej karmy zwierzęcej. Orzeczenie nie podlegało zaskarżeniu.

Podsumowując, dostrzegając ciąg zdarzeń i zobowiązań, oraz konieczność przyjmowania z dobrą wiarą oświadczeń podmiotów działających na wcześniejszych etapach produkcji i hodowli, w sprawie o rozstrzygnięciu zdecydował rozkład ciężaru dowodu, a także szybkość przekazywania informacji. Dodatkowo nie wykazano jednoznacznie, że M. nie był zobowiązany do utylizacji produktu. Postępowanie powoda mogło pogorszyć możliwości wykazywania racji przez pozwanego, zarazem jednak trudno nie zaakceptować unikania sporu sądowego przez powoda. Ponadto pozwany nie wykazał, że możliwe było uniknięcie utylizacji, albo jej koszt był niższy. Dostrzegając trudną procesowo sytuację pozwanego, w ostatecznym rozrachunku sądy za przesądzające przyjęły rozkład ciężaru dowodu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSA Zbigniew Ducki SSA Jan Kremer SSA Paweł Czepiel